

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ**

Для спеціальності
**5.05070205 “Обслуговування і
ремонт електроустаткування
автомобілів і тракторів”**

МЕНЕДЖМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

**Методичний посібник
для самостійної роботи студентів**

2017 р.

Методичний посібник для самостійної роботи з дисципліни
“Менеджмент” студентів спеціальності 5.05070205
“Обслуговування і ремонт електроустаткування автомобілів і
(шифр і назва спеціалізації)
тракторів”, / Уклад.: Захаревич Н.О. – ХДПК, 2017. – 15с.
(прізвище та ініціали)

Методичний посібник розглянутий та рекомендований цикловою
комісією будівництва та економіки

Протокол № _____ від “ ____ ” _____ 20 ____ р.

Голова циклової комісії _____ (Гузєва Т.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою Харківського державного
політехнічного коледжу

Протокол № _____ від “ ____ ” _____ 20 ____ р.

Голова методичної ради _____ (Величко В.О.)
(Підпис) (прізвище та ініціали)

Орієнтація підприємства чи особи у ринковому середовищі, досягнення передбачуваного успіху можливість прийняти непросте рішення залежить від багатьох чинників, і, насамперед, від пізнання цього середовища, уміння правильно його оцінити. Особливої значимості це набуває для функціонування підприємницьких структур. Значення менеджменту в сучасній політиці фірми важко переоцінити, адже менеджмент – найважливіша частина стратегічного управління фірмою. В організаціях усе більшого значення набуває діяльність управлінців – менеджерів. Саме ці категорії працівників сприяють утвердженню підприємства на ринку, успіху в конкурентній боротьбі, втіленню нових ідей та результативних стратегій.

Посібник для самостійного вивчення тем з дисципліни “Менеджмент” складається з методичних вказівок по вивченню тем курсу та короткого змісту тем курсу, завдань з перевірки знань.

В результаті вивчення тем, які винесені на самостійну роботу, студенти повинні закріпити теоретичні знання з менеджменту здобуті на аудиторних заняттях.

Посібник для самостійного вивчення тем курсу “Менеджмент” складається з методичних вказівок по вивченню тем курсу та короткого змісту тем курсу, завдань з перевірки знань. Програма самостійної роботи студентів передбачена навчальною програмою. Виконання програми самостійної роботи є обов'язковим, тому що всі завдання виносяться на перелік питань до заліку.

Тема 1 Сутність та роль менеджменту в діяльності людини.

Питання для самостійного вивчення.

Сутність понять «управління» та «менеджмент». Значення та завдання менеджменту. Історичні етапи розвитку менеджменту в світі і в Україні.

Навчальна література: [1], с.9...15, [3], с.7...20

Після вивчення матеріалу теми ви повинні

знати:

- відмінності категорії «управління» та менеджмент
- значення та завдання менеджменту
- основні історичні етапи розвитку менеджменту в Україні та в світі

вміти:

- вирішувати задачі менеджменту в умовах конкретної виробничої структури
- виділяти організаційні, функціональні та особові складові менеджменту
- вміло використовувати досягнення менеджменту
- виділяти найраціональніше в менеджменті та застосовувати його в своїй роботі.

Питання для самоперевірки.

1. В чому полягає суть понять «управління» та «менеджмент».
2. Які є основні визначення менеджменту, наведені в літературі.
3. В чому полягає значення менеджменту.
4. Які задачі вирішує менеджер.
5. Що характерно для сучасного етапу в розвитку менеджменту.

6. Які основні етапи свого розвитку пройшла управлінська наука в Україні.

Тема 2 Методи та моделі прийняття управлінських рішень.

Питання для самостійного вивчення.

Природа, сутність та класифікація рішень у сфері менеджменту. Умови прийняття управлінських рішень. Технологія розробки рішень. Моделі та методи оптимізації рішень.

Навчальна література: [1], с. 480..510, [3], с. 270..279, [10],

Після вивчення матеріалу теми ви повинні

знати:

- природу рішень та їх місце у сфері менеджменту
- класифікацію рішень
- умови, закономірності та етапи прийняття рішень

вміти:

- аналізувати виробничі ситуації
- розробляти варіанти рішень
- приймати оптимальні управлінські рішення
- організовувати виконання прийнятих рішень.

Питання для самоперевірки.

1. Що таке «рішення»
2. Історичні аспекти формування теорії рішень.
3. Які є умови прийняття управлінських рішень.
4. Які моделі використовуються при оптимізації рішення.

Тема 3 Організація процесу планування. Реалізація процесу планування.

Питання для самостійного вивчення.

Зміст функції планування. Бізнес план. Методи організаційного планування.

Навчальна література: [1], с. 245..302, [3], с. 118...130

Після вивчення матеріалу теми ви повинні

знати:

- що розуміють під функціями менеджменту
- зміст функції планування
- стратегічні та оперативні цілі певних виробничих процесів

вміти:

- використовувати метод послідовного опису дій для вирішення конкретного управлінського завдання
- розробляти графіки виконання управлінських робіт
- планувати свою роботу методом розробки робочого календаря на певний проміжок часу.

Питання для самоперевірки.

1. Що таке функція менеджменту.
2. Як класифікуються функції менеджменту.
3. В чому полягає зміст функції «планування».
4. З якою метою розробляють робочі календарі.
5. Як використовується в управлінській роботі керівника метод графіків виконання робіт.
6. Які шляхи вдосконалення організаційного планування.

Тема 4 Створення організаційних структур. Стратегія розвитку підприємства. Типи організаційних структур управління.

Питання для самостійного вивчення.

Організація її роль і значення. Структурна побудова організації та особливості дії в них функції «організація». Культура організації. Організації в Україні та їх розвиток. Типи організаційних структур управління.

Навчальна література: [1], с.150..221, [3], с.71...83

Після вивчення матеріалу теми ви повинні **знати:**

- зміст поняття «організація»
- складові організаційної структури підприємства
- що таке культура організації
- характеристики різних типів організаційних структур
- використовувати головні принципи організації трудової діяльності
- типи організаційних структур

вміти:

- формувати схеми організаційних структур
- теоретично обґрунтовувати вибір виду організаційної структури управління
- використовувати головні принципи організації трудової діяльності.

Питання для самоперевірки.

- 1.Що входить до загальних рис організації.
- 2.Які є складові організаційної структури підприємства.
- 3.Що таке культура організації.
- 4.В чому проявляється корпоративний дух організації.
- 5.Чим характеризується працівник як головний структурний компонент організації.

6.Яка роль менеджменту в розвитку формальних і неформальних організацій.

Тема 5 Теорії та моделі мотивації людської діяльності.

Питання для самостійного вивчення.

Поняття мотивації та її зміст. Мотиваційні теорії. Роль заохочення та стягнення в ефективності мотивації.

Навчальна література: [1], с.380..408, [3], с.166...183

Після вивчення матеріалу теми ви повинні **знати:**

- зміст поняття «мотивація»
- основні мотиваційні теорії
- принципи побудови системи винагород та стягнень

вміти:

- визначати власні спонукання до праці
- розробити систему стимулюючих факторів до ефективної діяльності своєї групи
- накладати стягнення з об'єктивним врахуванням результатів аналізу виробничих ситуацій.

Питання для самоперевірки.

- 1.В чому полягає зміст поняття «мотивація».
- 2.На яких основних категоріях базується мотивація.
- 3.Які форми винагород працівників ви знаєте
- 4.На яких принципах повинна базуватися система стягнень в організації.

Тема 6 Контроль поведінки робітників в організації.

Питання для самостійного вивчення.

Поняття і зміст контролю. Види контролю. Етапи контролю. Процес контролю і техніка його проведення.

Навчальна література: [1],с.408..430, [3], с.196...199

Після вивчення матеріалу теми ви повинні

знати:

- суть і зміст функції «контролю» та її зв'язок з іншими функціями менеджменту
- види контролю
- етапи контролю
- властивості контролю
- техніку проведення контролю
- принципи побудови системи винагород та стягнень

вміти:

- використовувати різні види контролю у виробничо-господарській діяльності підприємства
- використовувати різні види контролю стосовно до тих чи інших особистих ситуацій
- застосовувати заходи щодо оптимального контролю
- володіти процесом самоконтролю.

Питання для самоперевірки.

- 1.Що таке контроль, його зміст.
- 2.Для чого потрібен контроль.
- 3.Що являє собою процес контролю.
- 4.В чому зміст техніки проведення контролю.
- 5.Що таке самоконтроль.

Тема 7 Документи та інші носії інформації. Мова та ділове письмо як складові комунікацій.

Питання для самостійного вивчення.

Комунікація – інформаційний аспект спілкування. Ділові комунікації. Ефективність комунікації. Комунікаційні проблеми і потреби організації.

Навчальна література:[1],с.520554, [3],с.300..311,[8], 11]

Після вивчення матеріалу теми ви повинні

знати:

- особливості комунікаційного процесу
- етапи комунікаційного процесу
- використовувати головні принципи організації трудової діяльності

вміти:

- швидко орієнтуватися у великому обсязі інформації
- оперативно і якісно переробляти всю цю інформацію
- уміло, обмірковано і вчасно ставити запитання
- схоплювати на льоту саму сутність відповідей на власні запитання і запитання інших людей
- без зволікання перекладати основне з почутого на папір
- створювати короткі, змістовні і виразні тексти
- коригувати процес, виходячи з конкретних результатів комунікації
- говорити живою і зрозумілою мовою
- визначати цілі комунікації.

Питання для самоперевірки.

1. Дайте визначення поняттю “комунікації”, їх основна роль у менеджменті.

2. Які основні причини великих витрат часу керівників на комунікації?
3. Дайте характеристику основним групам комунікацій.
4. Дайте характеристику основним видам комунікацій.
5. Дайте характеристику основним формам комунікацій.
6. Охарактеризуйте процес комунікацій.

Тема 8 Людина-головний елемент організації.

Питання для самостійного вивчення.

Суть процесу лідерства та керівництва. Стили керівництва. Типи менеджерів. Вдосконалення керівництва в організації.

Навчальна література:[1],с.554...603, [3], с.321...346, [9],

Після вивчення матеріалу теми ви повинні **знати:**

- суть лідерства та керівництва
- співвідношення керівництва та лідерства
- стилі керівництва
- шляхи вдосконалення керування колективом

вміти:

- володіти сучасними прийомами і методами керівництва колективом
- визначати роль, ефективність, місце в процесі керівництва різних форм влади
- розробляти напрямки вдосконалення керування колективом.

Питання для самоперевірки.

- 1.В чому полягає суть процесу керування.
- 2.Які стадії включає процес керування колективом.

- 3.Якими якостями повинен володіти керівник, щоб він був одночасно і лідером в колективі.
- 4.Що таке стилі керівництва.
- 5.Як класифікуються стилі керівництва.
- 6.Які є шляхи вдосконалення керівництва колективом.

Рекомендована література

Базова

1. Осовська Г. В. Менеджмент : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. - К. : Кондор-Видавництво, 2015. - 563 с.
- 2 . Менеджмент : підручник / В. В. Стадник, М. А. Йохна. - 2-ге вид., випр., допов. - К.: Академвидав, 2010. - 472 с.
3. Менеджмент. Навчальний посібник – видання 2-ге, доповнене, перероблене/Г.Є. Мошек, М.М. Ковальчук, Ю.В. Поканєвич, І.В. Погодаєв, Г.П. Сиваненко, А.С. Соломко, Т.Р. Юрківська; Заг. редакція кандидата економічних наук, професора Мошека Г.Є. – К.: Видавництво Ліра-К, 2013. – 550 ст.
4. Жигалов В. Т. Основи менеджменту і управлінської діяльності /В.Т.Жигалов, Л. М. Шимановська. – К. : Вища шк., 2010. – 223 с.

Допоміжна

5. Менеджмент : навчальний посібник / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич. - К.: ЦУЛ, 2011. - 312 с.
6. Бутко М. П. Виробничий менеджмент : підручник / М. П. Бутко. – К. : ЦУЛ, 2015. – 400 с.
7. Чайка Г. Л. Самоменеджмент менеджера : навч. посіб. / Г. Л. Чайка. – К. : Знання, 2014. – 422 с

Інформаційні ресурси

8. Гриценко Т.Б. Етика ділового спілкування. – http://pidruchniki.ws/19991130/menedzhment/etika_dilovogo_spilkuvannya_-_gritsenko_tb
9. Дахно І.І. Ділова кар'єра. – http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/dilova_karyera_-_dahno_ii
10. Мальська М.П. Корпоративне управління. – http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/korporativne_upravlinnya_-_malska_mp
11. Публікації з менеджменту, економіки, маркетингу. – <http://tourlib.net/management.htm>
12. Скрипко Т.О. Інноваційний менеджмент. – http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/innovatsiyniy_menedzhment_-_skripko_to
13. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура: діловий етикет – http://pidruchniki.ws/00000000/etika_ta_estetika/korporativna_kultura_dilovy_etiket_-_timoshenko_nl

Зміст

1	Вступ.....	3
2	Тема 1 Сутність та роль менеджменту в діяльності людини.....	4
3	Тема 2 Методи та моделі прийняття управлінських рішень.....	5
4	Тема 3 Організація процесу планування. Реалізація процесу управління.....	6
5	Тема 4 Створення організаційних структур. Стратегія розвитку підприємства. Типи організаційних структур управління.....	7
8	Тема 5 Теорії та моделі мотивації людської діяльності.....	8

7	Тема 6 Контроль поведінки робітників в організації.....	9
8	Тема 7 Документи та інші носії інформації. Мова та ділове письмо як складові комунікацій.....	10
9	Тема 8 Людина-головний елемент організації. Питання для самостійного вивчення.....	11
10	Рекомендована література.....	12

